

INSTYTUT GEODEZJI I KARTOGRAFII

BIULETYN

INFORMACYJNY

BRANŻOWEGO OŚRODKA INFORMACJI NAUKOWEJ
TECHNICZNEJ I EKONOMICZNEJ
GEODEZJI I KARTOGRAFII

ISSN 0209-2840

Tom XLVI

1-2

Warszawa
2001

INSTYTUT GEODEZJI I KARTOGRAFII
BRANŻOWY OŚRODEK INFORMACJI
NAUKOWEJ, TECHNICZNEJ I EKONOMICZNEJ

ISSN 0209-2840

BIULETYN INFORMACYJNY

Tom XLVI nr 1-2

WARSZAWA 2001

**Rada Wydawnicza
Instytutu Geodezji i Kartografii**

Adam Linsenbarth (przewodniczący),
Andrzej Ciołkosz (zastępca przewodniczącego),
Teresa Baranowska, Stanisław Białusz (Wydział Geodezji i Kartografii PW),
Wojciech Janusz, Jan R. Olędzki (Wydział Geografii i Studiów Regionalnych UW),
Andrzej Sas-Uhrynowski, Karol Szeliga,
Janusz Zieliński (Centrum Badań Kosmicznych),
Hanna Ciołkosz (sekretarz)

**Redaktor Naczelny
Biuletynu Informacyjnego
Teresa Baranowska**

Zespół redakcyjny
Adam Linsenbarth, Andrzej Ciołkosz,
Hanna Ciołkosz, Elżbieta Linowska-Zalewska

Adres Redakcji
Instytut Geodezji i Kartografii
00-950 Warszawa, ul. Jasna 2/4
e-mail: boi@igik.edu.pl

© Copyright by Instytut Geodezji i Kartografii

Skład komputerowy
Druk IGIK, Warszawa, ul. Jasna 2/4
cena 18.00 zł.

BRANŻOWY OŚRODEK INFORMACJI NAUKOWEJ, TECHNICZNEJ I EKONOMICZNEJ

prowodzi następujące formy obsługi użytkowników informacji:

- informację powszechną,
- informację adresowaną.

Formami powszechnej informacji piśmienniczej są następujące publikacje wydawane przez Ośrodek:

- *Informacja Bibliograficzna* - miesięcznik
- *Biuletyn Informacyjny BOINTE Geod. i Kartogr.* - kwartalnik
- *Biuletyn IGiK* (dodatek do Przeglądu Geodezyjnego)
- *Prace IGiK* - czasopismo naukowe, nieregularne
- *Rocznik Astronomiczny*.

Formy powszechnej informacji niepiśmienniczej stosowane w Ośrodku:

- udostępnianie zbiorów w formie wypożyczeń bibliotecznych,
- cotygodniowe wystawy nowości organizowane przez bibliotekę,
- wystawy towarzyszące i ekspozycje stałe.

Formy informacji adresowanej uwzględniające potrzeby użytkowników instytucjonalnych i indywidualnych:

- zestawienia tematyczne literatury (ZT),
- *Retrospektywna Dystrybucja Informacji* (RDI),
- *Selektywna Dystrybucja Informacji* (SDI),
- tłumaczenia,
- bieżące udzielanie informacji zarówno faktograficznych, jak i bibliograficznych na podstawie posiadanych materiałów,
- wykonywanie kserokopii dokumentów znajdujących się w zbiorach biblioteki na zamówienia zainteresowanych użytkowników,
- wykonywanie druku na PRIPORCIE VT 2500 firmy RICOH.

Zamówienia na prenumeratę, zakup, wymianę wydawnictw, bądź jednorazowe zamówienia na ZT, tłumaczenia lub inne usługi należy przysyłać pod adresem:

*Instytut Geodezji i Kartografii
Branżowy Ośrodek Informacji Naukowej, Technicznej i Ekonomicznej
ul. Jasna 2/4
00-950 Warszawa
e-mail: boi@igik.edu.pl*

*Informacje telefoniczne: (0-22) 828 02 69 w. 127 Ośrodek Informacji
w. 117 Biblioteka*

**EXPRESOWE
ODBITKI OFFSETOWE
A4, B4, 4 kolory, 90 wzorów glosza
NA KOPIARCE >PRIPORT< FIRMY**

RICOH

KONKURENCYJNE CENY
Instytut Geodezji i Kartografii
BOINTE
00-950 Warszawa, ul. Jasna 2/4

SPIS TREŚCI

WIADOMOŚCI PATENTOWE	6
NORMALIZACJA	
Stanisław Dąbrowski Systemy oceny jakości w geodezji zgodne z normami ISO.	10
AKTUALNOŚCI	
Stanisław Dąbrowski Systemy zapewniania jakości w wykonawstwie i zasobie geodezyjnym	19
KONFERENCJE, NARADY, KONSULTACJE	
Stanisław Dąbrowski Ewa Wysocka Seminarium wdrożeniowe PANEL-GI, 0-3, 0-4, Katowice, 8–9 lutego 2001 roku.	25
Wiesława Sujkowska Udział IGiK w International Map Trade Association – – IMTA oraz w V Międzynarodowych Targach Technologii Komunalnych, Budownictwa, Nieruchomości i Inwestycji Publicznych – Eurocity 2001	28
PRZEGLĄD PRZEPISÓW PRAWNYCH	
Andrzej Zgliński Wybrane przepisy ogłoszone w okresie lipiec – grudzień 2000 roku	29

WIADOMOŚCI PATENTOWE

Wiadomości Urzędu Patentowego (Ogłoszenia o udzielonych prawach)

Nr 4 styczeń 2001

B1(11) **180845** (41) 1998 01 19 7(51) G01C 9/14
(21) 315105 (22) 1996 07 05
(72) Smółka Mieczysław, Kołodziejczyk Mieczysław, Markowski Witold
(73) Instytut Geodezji i Kartografii (PL)
(54) Pochyłomierz grawitacyjny

Nr 5 luty 2001

B1 (11) **181014** (41) 1998 05 11 7(51) G09B 29/10
(21) 316810 (22) 1996 10 31
(72) Chrobak Tadeusz
(73) Akademia Górniczo-Hutnicza im. Stanisława Staszica, Kraków (PL)
(54) Sposób eliminacji punktów w procesie numerycznej generalizacji kartograficznej

Literowo cyfrowy kod rodzaju dokumentu (według normy WIPO ST.16)

(B1) - patent

Cyfrowe kody identyfikujące, które poprzedzają informacje o udzielonych patentach oraz prawach ochronnych (według normy WIPO ST. 9)

- (11) - numer patentu
- (21) - numer zgłoszenia wynalazku
- (22) - data zgłoszenia wynalazku
- (41) - data ogłoszenia o zgłoszeniu wynalazku
- (51) - symbol Międzynarodowej Klasyfikacji Patentowej; cyfra przed kodem (51) oznacza kolejną edycję MKP
- (54) - tytuł wynalazku
- (72) - nazwisko i imię twórcy wynalazku
- (73) - nazwisko i imię lub nazwa uprawnionego z patentu oraz miejsce zamieszkania lub siedziba i w nawiasie kod kraju

Biuletyn Urzędu Patentowego

(Ogłoszenia o zgłoszonych w Polsce wynalazkach do opatentowania i wzorach użytkowych do ochrony)

W ciągu sześciu miesięcy od dnia ogłoszenia można zgłaszać do Urzędu Patentowego uwagi co do istnienia przeszkód uniemożliwiających udzielenie patentu lub ochrony na wzór użytkowy (Art. 34.2. Ustawy o wynalazczości z dnia 17 marca 1993 r.)

Zeszyt Nr 2/2001

A1(21) 339916 (22) 1998 09 17 7(51) G04G 5/00

(31) 97 19742100 (32) 1997 09 24 (33) DE

(86) 1998 09 17 PCT/EP98/05913

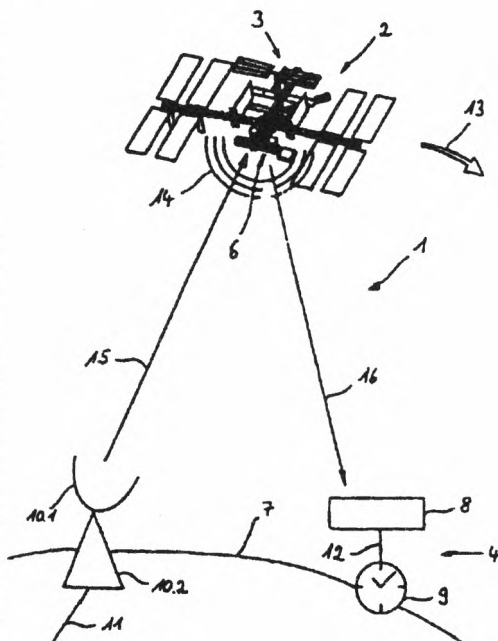
(87) 1999 04 01 WO99/15940 PCT Gazette nr 13/99

(71) STEINBEIS TRANSFERZENTRUM RAUMFAHRTSYSTEME, Reutlingen, DE

(72) Huber Felix, Messerschmid Ernst, Schäfer Wolfgang

(54) Sposób i urządzenie do wysyłania sygnału czasowego

(57) Przedmiotem wynalazku jest sposób i urządzenie do przekazywania, odbieranego w przybliżeniu globalnie, sygnału czasowego (14), który za pomocą odpowiednich odbiorników (8) jest wykorzystywany do automatycznego nastawiania zegarów (9) na czas lokalny. Wynalazek stosuje do tego celu nadajnik (6) sygnału czasowego na pokładzie stacji kosmicznej lub satelity (3), latającego na niskim pułapie po torze o dużej inklinacji względnie dużym nachyleniu. Dzięki temu wraz z upływem czasu oblatywana jest w przybliżeniu cała powierzchnia ziemi. Wskutek niewielkiej wysokości lotu można, mimo małej mocy nadawania, która nie zakłóca innych satelitów,

wytworzyć na ziemi wystarczające natężenie pola odbioru, w związku z czym możliwy jest także odbiór przy użyciu zegarka na rękę. Nadajnik (6) sygnału czasowego przekazuje nie tylko aktualny czas, lecz również dodatkowe dane co do swej chwilowej pozycji, kierunku lotu i przyszłych czasów kontaktu radiowego. Powierzchnia ziemi jest w tym celu podzielona na numerowane strefy, które pozwalają odbierającemu zegarowi (9) na wyznaczenie własnego czasu lokalnego na podstawie przekazanych danych, bez konieczności przeprowadzania skomplikowanych obliczeń.

(29 zastrzeżeń)

Zeszyt Nr 12/2001

A1 (21) 336880

(22) 1999 11 30

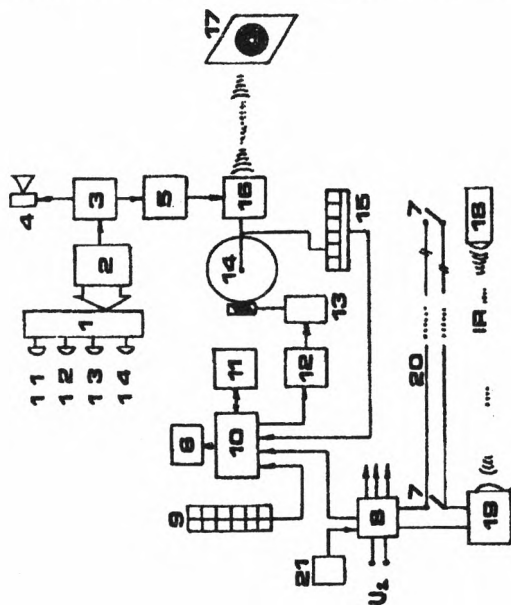
7(51) G01C 3/06

(71) Kątnik Leszek, Gdańsk

(54) Laserowy wyznacznik trasy rurociągu

(57) Wynalazek rozwiązuje zagadnienie opracowania nowego typu laserowego wyznacznika trasy małogabarytowych rurociągów podzielných, zwłaszcza rurociągów

kanalizacyjnych, łatwego w obsłudze, mobilnego i pozwalającego na precyzyjne wyznaczenia zarówno trasy rurociągu, jak i kąta jego spadu.

Laserowy wyznacznik trasy rurociągu, zawierający znany laser emitujący wiązkę światła spójnego, sprzężony ze znany mechanizm zmiany kąta położenia wiązki odbijanej przez zwierciadło półprzepuszczalne, zawierający urządzenie do nastawy żadanego kąta położenia wiązki w relacji "góra"- "dół"- "prawo"- "lewo" oraz zaopatrzony w autonomiczne źródło zasilania, jak również mający znany wyłącznik czasowy, charakteryzuje się tym, że składa się ze sterującego mikroprocesora (10),

zaopatrzonego na wejściu w programowalną pamięć (11), klawiaturę (9) alfanumeryczną nastawy żadanego kąta spadu rurociągu oraz zasilacz stabilizowany (8), sprzężony korzystnie z układem zegarowym (20) odmierzania czasu załączenia/wyłączenia.

Sterujący mikroprocesor jest połączony na wyjściu, poprzez sterownik (12), do silnika krokowego (13), zaopatrzonego w redukcijną przekładnię ślimakową, oraz sprzężonego z układem (14) nastawiania kąta wiązki lasera (16) w relacji "góra"- "dół"- "prawo"- "lewo", mającej w osi jej przebiegu umieszczony na drugim końcu ustawionego segmentu rurociągu ekran półprzewodnikowy (17).

Laser (16) jest na wejściu dołączony, poprzez modulator (5) wiązki światła spójnego, do generatora (3) sygnału błędu położenia, sprzężonego z sygnalizatorem akustycznym (4) błędu położenia.

Na wejściu sterującym generator ma połączenie z dwuosiowym pięciostanowym czujnikiem (2) sygnału położenia, przyłączonym do listwy optycznej (1) wskaźników położenia wiązki.

(1 zastrzeżenie)

Literowo-cyfrowe kody rodzaju dokumentu (według normy WIPO ST. 16)

A1 - ogłoszenie o zgłoszeniu wynalazku

Cyfrowe kody identyfikujące, które poprzedzają informacje o zgłoszonych wynalazkach oraz wzorach użytkowych (według normy WIPO ST. 9)

- (21) - numer zgłoszenia wynalazku
- (22) - data zgłoszenia wynalazku
- (31) - numer zgłoszenia priorytetowego (standaryzowany)
- (32) - data zgłoszenia priorytetowego (data pierwszeństwa)
- (33) - kraj, w którym dokonano zgłoszenia priorytetowego (kod kraju)
- (51) - symbol Międzynarodowej Klasyfikacji Patentowej
- (54) - tytuł wynalazku
- (57) - skrót opisu
- (71) - nazwisko i imię lub nazwa zgłaszającego, który nie jest twórcą wynalazku
- (72) - nazwisko i imię twórcy wynalazku
- (87) - data i numer publikacji zgłoszenia międzynarodowego (dodatkowo podaje się miejsce publikacji)

NORMALIZACJA

Stanisław Dąbrowski

Systemy oceny jakości w geodezji zgodne z normami ISO

**Skrót referatu prezentowanego na konferencji „Ośrodki dokumentacji
geodezyjnej i kartograficznej jako centra SIT”, Elbląg,
19–20 kwietnia 2001 roku**

1. Wprowadzenie

Aktualna sytuacja na rynku prac geodezyjnych i kartograficznych coraz częściej stwarza konieczność ubiegania się o zamówienie na drodze przetargowej. Wykonawca, składając ofertę wykonania pracy, prezentuje w niej możliwości swojej firmy (kadra, uprawnienia wykonawców, doświadczenie, wyposażenie i rekomendacje autorytetów w dziedzinie geodezji i kartografii) oraz określa warunki niezbędne do wykonania pracy (koszt, termin/terminy kolejnych etapów, materiały wyjściowe, jakie powinien otrzymać od zamawiającego aby praca była wykonalna w tym terminie itd.). Do niedawna przetarg był na ogół rozstrzygany na rzecz wykonawcy, który podał najniższe koszty wykonania pracy, choć istotnym składnikiem oceny oferty był również termin. Coraz częściej jednak zachodzą sytuacje, w których liczy się ponadto renoma firmy, najlepiej poparta rekomendacją jakiegoś autorytetu. Częściowo taka rekomendacja stanowi również zapowiedź zapewnienia jakości wykonanych prac. Ostatnio rekomendacji udziela na przykład Zespół Rzeczoznawców Stowarzyszenia Geodetów Polskich. Rekomendacjom różnych autorytetów zamawiający przypisują różną wagę i nie jest to jednoznaczne, zaś sama rekomendacja nie jest dokumentem, w którym ocena jest standaryzowana, nie jest ona również dokumentem umocowanym prawnie w określeniu trybu rozstrzygania przetargów.

Wiemy ponadto, że coraz częściej zamówienia na prace geodezyjne są pochodnymi przedsięwzięć inwestycyjnych podejmowanych przez konsorcja lub spółki międzynarodowe ze znacznym udziałem kapitału zagranicznego. Te korporacje, wykorzystując dążenia Polski do przystąpienia do Unii Europejskiej oraz otwierający się coraz szerzej dla wykonawców zagranicznych nasz rynek, przy ocenie ofert przetargowych przykładają dużą wagę do posiadania przez wykonawcę certyfikatu w zakresie zapewnienia jakości według norm międzynarodowych ISO lub wręcz formułują taki warunek jako wymaganie progowe. Jest rzeczą nie do końca rozstrzygniętą, czy w każdym przypadku mają one prawo tak formułować warunki i tak oceniać oferentów, zwłaszcza jeżeli to są organizacje polskie i działające w uwarunkowaniach i na terenie Polski. Moim zdaniem na przykład warunki, jakie stawia wykonawcom prac geodezyjnych i kartograficznych wielka i znana spółka telekomunikacyjna nie są w pełni zgodne z prawem i mogłyby być zaskarżone.

Niezależnie od uwarunkowań okresu przejściowego, musimy zdawać sobie sprawę z oczywistej prawdy, że lepiej mieć większe prawa niż mniejsze. Utrudnienia wynikające z nieposiadania certyfikatu jakości zgodnego z normami ISO i przez to zajmowanie naszego rynku przez wykonawców zagranicznych są uciążliwością, ale z kolei posiadanie takiego certyfikatu odwraca sytuację i zdobywając go, to my możemy penetrować i zajmować rynek geodezyjno-kartograficzny nie tylko w Polsce, ale również w innych krajach europejskich a nawet świata.

Z powyższych rozważań wynika, że celowe jest podejmowanie starań o uzyskanie certyfikatu w zakresie zapewnienia jakości zgodnie z wymaganiami normy międzynarodowej. Jego znaczenie można rozumieć jako rekomendację autorytetu międzynarodowego, który ocenę swoją opiera na standaryzowanych procedurach. Wniosek o celowości starań o certyfikat jest oczywisty wobec faktu, że potrzebę stawiania wymagań wykonawstwu geodezyjnemu, w zakresie posiadania certyfikatów ISO, widzi i lansuje kierownictwo branży: Główny Geodeta Kraju i Główny Urząd Geodezji i Kartografii. Należy z tego wnosić, że wkrótce, wobec przystępujących do przetargu na wykonanie prac geodezyjnych i kartograficznych z środków publicznych, posiadanie certyfikatu jakości może być wymaganiem progowym, dopuszczającym do przetargu lub na pewno stanie się składnikiem o dużej wadze oceny ofert przy rozstrzyganiu przetargu.

Sytuacja przejściowa, niepewność rynku, wzrastające wymagania wytworzyły wśród firm zapotrzebowanie na posiadanie certyfikatu jakości. Jest rzeczą charakterystyczną, choć poniekąd zrozumiałą, iż jeśli powszechnie można spotkać się z chęcią zdobycia certyfikatu, to znacznie rzadziej z chęcią przygotowania się i wdrożenia systemu zapewniania jakości w firmie. Nie ma jednak certyfikatu bez działającego systemu zapewniania jakości. Jest to warunek konieczny.

Znaczna część firm geodezyjnych właściwie postrzega drogę do rozwiązania tej sytuacji, zdając sobie sprawę z dodatkowych uwarunkowań jakie stwarza przy wprowadzaniu systemów zapewnienia jakości specyfika „produkcji” geodezyjno-kartograficznej. Tą optymalną drogą wydaje się być, jestem o tym przekonany, przygotowywanie się firm do wprowadzenia systemu jakości i wcześniejsze zapoznawanie się z tym zagadnieniem jakości i wymaganiami odpowiednich norm ISO, a jednocześnie tworzenie w branży ośrodka, który w wyniku intensywnych prac przygotowawczych i szkoleniowych uzyska, w możliwie krótkim okresie, prawo certyfikowania systemów jakości w geodezji i kartografii. Ośrodek ten, ukierunkowany na branżę geodezyjno-kartograficzną, będzie mógł w pełni uwzględniać specyfikę tej dziedziny. I właśnie w takim kierunku zmierza działalność Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii, Krajowego Związku Pracodawców Firm Geodezyjnych i Kartograficznych oraz Instytut Geodezji i Kartografii, przy którym powstaje taki ośrodek. Działalność ta finansowana jest w znacznej części przez Komitet Badań Naukowych. Ze strony Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii sprawy w tym zakresie prowadzi Departament ds. Państwowego Zasobu Geodezyjnego i Kartograficznego.

Jednostkami, mającymi prawo certyfikowania są jednostki posiadające akredytację. Obecnie w Polsce na podstawie Ustawy z dnia 28 kwietnia 2000 roku akredytacji udziela Polskie Centrum Akredytacji. Na terenie Polski działają organizacje posiadające akredytacje w innych centrach poza naszym krajem i z mocy akredytacji w tamtych centrach posiadają prawo certyfikowania. Warto zwrócić uwagę, iż ta sama ustawa wprowadza kategorię *notyfikacji*. „Notyfikacji udziela, odpowiednio, minister właściwy ze względu na przedmiot oceny zgodności (...), w drodze decyzji administracyjnej” (rozdz. 5, art. 26, p. 2).

Z tej ustawy jasno wynika, że nie jest obojętne, kto – jaka jednostka certyfikująca przyznaje certyfikat.

2. Jakość jako wielkość mierzalna

Głównym kierunkiem naszych starań powinno być wprowadzenie w organizacjach wykonawstwa geodezyjnego systemów zapewnienia jakości, potwierdzonych odpowiednim certyfikatem. Systemy zapewnienia jakości od „wieków” wplecione są w naszą profesję, były i są a przynajmniej powinny być elementami naszych technologii i sposobów prowadzenia pomiarów, opracowywania wyników, sporządzania dokumentów. Ta jakość, czyli zgodność z oczekiwaniami, z ustalonymi wcześniej kryteriami i wynikającymi z nich wymaganiami, zwykle była wymierna: średni błąd, maksymalna odchyłka, zgodność z określonym rozkładem błędów, odchyłka zamknięcia, wynik pomiaru kontrolnego itp. Na ogół określone były również procedury postępowania w wyniku niezgodności: uzupełnienie, powtórzenie określonego fragmentu pracy, powtórzenie znacznej części pracy, wykonanie określonego etapu pracy innym narzędziem lub innym sposobem czy odrzucenie wyników pracy. W naszych technologiach funkcjonowało zawsze wymaganie dokumentowania prac wynikające, samo przez się, z czynności pomiarowych i rejestracji wyników pomiaru, z konieczności wpisywania przy każdym zapisie daty, nazwy miejsca i obiektu, identyfikatorów narzędzi, wykonawcy, rejestrującego, sporządzania sprawozdania technicznego, metryki mapy itp. Funkcjonowało dokumentowanie wiarygodności pomiaru, poprzez dołączanie posiadanych dokumentów dotyczących komparacji i kalibracji narzędzi pomiarowych, kamer fotogrametrycznych, materiałów fotochemicznych. A więc: „nic nowego pod słońcem”, bo właśnie dokładnie takiego podejścia, takiej filozofii zapewnienia jakości wymagają od nas autorytety (może od nas się nauczyły?) wprowadzające normy jakości ISO. A więc – nie lękajmy się, że czegoś nie pojmujemy.

Międzynarodowe normy jakości ISO mają charakter uniwersalny, a jednocześnie umożliwiające ocenę systemu zapewnienia jakości wprowadzanego w dowolnej dziedzinie działalności. Systemem jakości może być objęta mała firma produkująca sznurówki, wielka firma budująca autostrady, pracownia artystyczna oferująca dzieła sztuki czy urząd miasta. Konstrukcja normy (tej samej normy!) pozwala stwierdzić wiarygodnie, czy system zapewnienia jakości jest wdrożony, funkcjonuje poprawnie, i na podstawie tego stwierdzenia przyznać firmie certyfikat. Ta uniwersalność jest owym *novum*, które również nam, geodetom, stawia

wymaganie, abyśmy, nie zaniechawszy własnych, sformułowali i zorganizowali system zapewnienia jakości i jej oceny w sposób zgodny również z modelem o tych cechach, które określa owa uniwersalna norma. Wymaga to szerszego spojrzenia na sprawy jakości i zastosowania na nowo modelu systemu jej zapewnienia.

Przed wszystkim przyjrzyjmy się, co to jest owa *jakość w rozumieniu norm ISO*.

Należy sobie uświadomić, że termin „jakość” jest tu rozumiany jako zgodność z wymaganiami. Jest to bardzo ważna uwaga. Często bowiem jakość, a zwłaszcza certyfikat jakości przyjmowany jest jako synonim najwyższej oceny jakości według jakiegoś nieokreślonego kryterium lub nieokreślonej skali stopniowania. Bywa, że spotykamy się z sugestiami skierowanymi do nabywcy, że produkt firmy posiadającej certyfikat jakości lub wyrób posiadający znak jakości to wyrób najlepszy, najsprawniejszy, najładniejszy, najsmaczniejszy itp. To oczywiście nieporozumienie. Dyskusje na temat jakości zwykle toczą się pomiędzy osobami dającymi i otrzymującymi coś, co ma różny poziom jakości, w zależności od punktu widzenia danej osoby (strony). Jeżeli dwie różne osoby oglądają lub użytkują ten sam obiekt i mają odmienne opinie na temat jego jakości, to znaczy, że przede wszystkim należy dokładnie uzgodnić, jakie wymagania ma ten obiekt spełniać.

Jakość w rozumieniu języka norm ISO powinniśmy rozumieć jako zgodność z określonymi wymaganiami. Wymagania określa klient, odbiorca wyrobów. Te wymagania klient może określać w różny sposób, może np. akceptować wymagania dotyczące wyrobu, jakie dostawca (wytwórca) sam sformułował (na podstawie badań rynkowych, analizy aktualnych i przewidywanych potrzeb) w swoim systemie jakości i udokumentował to w księdze jakości, będącej formalnym zapisem systemu jakości. Odbiorca wyrobów na ogół nie jest ostatecznym ich użytkownikiem. Stąd do sformułowania wymagań najczęściej potrzebna będzie znajomość opinii i preferencji użytkownika co do cech wyrobów. Tak więc odbiorca wyrobu będzie formułował wymagania jakościowe na podstawie wymagań użytkowników. Zdefiniowanie jakości poszerzy się o ten składnik, a więc *jakość* będzie to *zgodność z wymaganiami użytkownika*. Wymagania użytkownika będą najczęściej wynikały

z przydatności wyrobu do użytku. Ten aspekt w definiowaniu jakości wyraża się często definicją, że jakość to *przydatność do użytku*.

3. Wymagania klienta i ogólne uwarunkowania

Kto jest klientem określającym wymagania w odniesieniu do prac geodezyjnych i kartograficznych? Jest to zamawiający oraz państwowy zasób geodezyjny i kartograficzny. Zamawiający formułuje swoje wymagania w zamówieniu, umowie, specyfikacjach, warunkach technicznych, harmonogramie prac i w innych tego rodzaju dokumentach. Wymagania państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego, które egzekwuje ośrodek dokumentacji geodezyjnej i kartograficznej, wynikają z obowiązujących ustaw (prawo geodezyjne), rozporządzeń (np. ministra spraw wewnętrznych i administracji), zarządzeń (Głównego Geodety Kraju) oraz z obowiązujących standardów technicznych (np. instrukcji, wytycznych technicznych), a także z zasad prowadzenia ośrodka dokumentacji geodezyjnej i kartograficznej (organizacja ośrodka, poziom prowadzenia zasobu, stan z informatyzowania ośrodka).

Ponadto, oczywiście są pewne wymagania generalne stawiane wykonawcy, takie jak profesjonalizm (wykształcenie, specjalizacja, doświadczenie, uprawnienia itp.), etyka zawodowa (rzetelność, niegdyś utożsamiana z zawodem geodety), przestrzeganie prawa.

Pewne wymagania, np. stosowanie norm ISO, posiadanie certyfikatów, atestów, homologacji, wynikają z powodów zewnętrznych, takich jak kandydowanie i przyszłe członkostwo Polski w Unii Europejskiej oraz wynikające z potrzeb zaistnienia na rynku międzynarodowym.

Przytoczone warunki i różnorodne wymagania stawiają przed firmą konieczność przyjęcia określonej polityki, która pozwoli jej egzystować oraz rozwijać działalność. Polityka jakości określona przez kierownictwo firmy jest podstawowym krokiem w kierunku wprowadzenia systemu zapewnienia jakości i uzyskania certyfikatu zgodności z normą ISO serii 9000.

Warto tu zwrócić uwagę, że obecnie funkcjonuje już norma dotycząca systemów zapewniania jakości ISO 9001:2000 – *Quality management systems – Requirements* (Systemy zarządzania jakością – Wymagania), która jest nowelizacją norm ISO 9001:1994, ISO 9002:1994, ISO 9003:1994.

Podstawowe uwarunkowania funkcjonowania wykonawcy można ująć schematycznie, np. firma geodezyjno-kartograficzna wykonuje prace na zamówienie klienta, ukształtowane wskutek oddziaływania na tegoż klienta zachęt wynikających z działalności marketingowej, dążeń do zaspokajania własnych potrzeb. Firma korzysta z informacji i materiałów zgromadzonych w zasobie i wykonuje zamówienie w taki sposób, aby produkt był zgodny zarówno z wymaganiami klienta, jak i zasobu. Produkt trafia do klienta oraz do zasobu, który w ten sposób jest zasilany i aktualizowany. Produkt niezgodny z wymaganiami jest badany i albo jest niszczone, albo – jeśli niezgodność ma pewne określone cechy – jest poprawiany.

System zapewnienia jakości potwierdzony certyfikatem ISO funkcjonujący w firmie powoduje, że niezgodność występuje bardzo rzadko, a praktycznie nigdy wyrób niezgodny z wymaganiami nie wychodzi poza firmę, co skutkuje pewnością przyjęcia dokumentacji do zasobu i zadowoleniem klienta.

System zapewnienia jakości funkcjonuje poprawnie wówczas, gdy wzrasta liczba zamówień oraz zyski wynikające z większego przerobu i malejących strat, bowiem zgodność wyrobów z wymaganiami zmniejsza zużycie materiałów, czasu i nakładów pracy w przeliczeniu na jednostkę wyrobu. Długofalowe, skuteczne funkcjonowanie systemu zapewniania jakości jest możliwe dzięki wprowadzaniu trafnych innowacji technologicznych i materiałowych oraz uaktualnianiu i pogłębianiu umiejętności i wiedzy pracowników.

4. Wdrożenie systemu jakości zgodnie z normami ISO 9000

Najważniejsze kryteria pozwalające stwierdzić, że w firmie jest wprowadzony system zapewniania jakości są następujące:

- realizowana jest polityka jakości,
- sposób realizowania polityki jakości jest udokumentowany, funkcjonuje księga jakości,
- istnieją aktualne, udokumentowane procedury wykonania pracy na każdym stanowisku pracy,
- każdy pracownik jest przeszkolony w zakresie obowiązujących go procedur,

- nie istnieją odcinki pracy, dla których odpowiedzialność za ich funkcjonowanie nie jest określona,
- wszystkie etapy pracy są udokumentowane, co pozwala odtworzyć historię etapu lub powstawania produktu,
- postępowanie w przypadku wystąpienia niezgodności produktu na jakimkolwiek etapie jest ściśle określone.

Systemy zapewnienia jakości wdrożone w organizacjach (firmach, przedsiębiorstwach) skutkują zwiększeniem liczby zamówień i większymi zyskami. W zależności od wielkości firmy, terenu jej działania, asortymentu wykonywanych prac oraz technologii i narzędzi jakimi dysponuje, wprowadzenie systemu zapewnienia jakości może mieć różny przebieg i różną organizację wdrażania, a także zróżnicowane koszty takiego przedsięwzięcia.

5. Podsumowanie

Niezależnie od etapu starań Polski o przystąpienie do Unii Europejskiej trwają intensywne działania na rzecz umożliwienia wdrażania systemów jakości w geodezji i kartografii w Polsce i certyfikowania jednostek wykonawstwa geodezyjnego w zakresie systemów zapewniania jakości.

W wyniku tych działań powstaną także warunki oraz projekty wprowadzenia przepisów uwzględniających posiadanie certyfikatów w zakresie jakości przy ocenie ofert i rozstrzyganiu przetargów. Utworzenie i akredytowanie ośrodka certyfikowania jakości w geodezji i kartografii pozwoli na wdrażanie systemów jakości z uwzględnieniem specyfiki branży geodezyjnej i kartograficznej. Ośrodek ten będzie oczywiście ubiegał się w pierwszej kolejności o notyfikację w naszej branży i resorcie.

Trwają również prace nad wypracowaniem pełnego poglądu i optymalnego podejścia do zagadnienia wdrażania systemów zapewnienia jakości w ośrodkach dokumentacji geodezyjnej i kartograficznej. Miejmy nadzieję, że obecna konferencja również przyczyni się do tego. Zagadnienia dotyczące ośrodków dokumentacji umiejscowione są w dwóch nurtach:

- Po pierwsze – czy i w jaki sposób różnicować procedury przyjmowania do zasobu materiałów opracowanych przez jednostki

wykonawstwa geodezyjnego i kartograficznego posiadające certyfikat jakości?

- Po drugie – czy systemy zapewnienia jakości w zakresie funkcjonowania ośrodków dokumentacji powinny być wdrożone w tych ośrodkach i czy powinny one posiadać stosowny certyfikat?

Rozstrzygnięcie tych problemów wymaga wnikliwej analizy. Ta analiza będzie mogła być podstawą stanowiska kierownictwa branży w tej sprawie.

Obecnie trwają również wstępne prace koncepcyjne nad włączeniem do systemu jakości w geodezji i kartografii w Polsce systemów certyfikowania narzędzi pomiarowych, systemów informatycznych i stosowanego oprogramowania oraz certyfikowania personelu. Mają one na celu umożliwienie funkcjonowania polskiego wykonawstwa geodezyjnego i kartograficznego zgodnie z wymogami Unii Europejskiej.

Stanisław Dąbrowski

Systemy zapewniania jakości w wykonawstwie i zasobie geodezyjnym

Skrót referatu prezentowanego na seminarium PANEL-GI, O-3, O-4,
Katowice, 8–9 lutego 2001 roku

1. Wprowadzenie

Zagadnienia standaryzacji jakości coraz częściej przykuwają uwagę środowiska geodezyjnego i kartograficznego – zarówno firm i przedsiębiorstw będących wykonawcami prac, jak i kierownictwa krajowej służby geodezyjnej i kartograficznej, czyli Głównego Geodety Kraju oraz GUGiK-u, a zwłaszcza Departamentu ds. Państwowego Zasobu Geodezyjnego i Kartograficznego, mimo że motywacje każdej ze stron są różne. Kierownictwo branży ma za zadanie tworzenie opracowań i dokumentów oraz zasilanie zasobu informacjami geodezyjnymi i kartograficznymi o odpowiedniej, określonej jakości, co pozwoli jeszcze bardziej racjonalnie wydatkować przeznaczone na ten cel środki budżetowe. Wykonawcy natomiast coraz częściej spotykają się z pytaniem o certyfikat jakości, którego posiadanie jest warunkiem początkowym przystąpienia do przetargu, dającego szansę otrzymania zamówień i zawierania kontraktów. Można być prawie pewnym, że takie wymagania pojawią się wkrótce w stosunku do wykonawców zamówień publicznych, a już teraz napotykamy je w przypadku oferowania usług czy kooperacji z firmami zagranicznymi.

Systemy zapewniania jakości wdrożone w organizacjach (firmach, przedsiębiorstwach) powodują w efekcie zwiększenie liczby zamówień i większe zyski. W zależności od wielkości firmy, terenu jej działania, asortymentu wykonywanych prac oraz technologii i narzędzi, jakimi dysponuje, wprowadzenie systemu zapewniania jakości może mieć różny przebieg i różną organizację wdrażania, a także zróżnicowane koszty takiego przedsięwzięcia.

Systemy zapewniania jakości zostały objęte standaryzacją o zasięgu międzynarodowym. Seria norm ISO 9000 formułuje wymagania odnośnie do wprowadzenia i funkcjonowania systemu zapewniania jakości. Wynika z nich, że system jakości ma na celu zapewnienia zgodności wyrobu z wymaganiami odbiorcy, klienta.

Kto jest klientem określającym wymagania w odniesieniu do prac geodezyjnych i kartograficznych? Jest to zarówno zamawiający, jak i państwowy zasób geodezyjny i kartograficzny. Zamawiający formułuje swoje wymagania w zamówieniu, w umowie, w specyfikacjach, warunkach technicznych, harmonogramie prac i innych tego rodzaju dokumentach. Wymagania państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego, których spełnianie nadzoruje ośrodek dokumentacji geodezyjnej i kartograficznej, wynikają z obowiązujących ustaw (prawo geodezyjne), rozporządzeń (np. ministra spraw wewnętrznych i administracji), zarządzeń (Głównego Geodety Kraju) oraz z obowiązujących standardów technicznych (np. instrukcji, wytycznych technicznych), a także z zasad prowadzenia ośrodka dokumentacji geodezyjnej i kartograficznej (uwzględnienie warunków wynikających z organizacji ośrodka, poziomu prowadzenia zasobu, stanu z informatyzowania ośrodka itp.).

Ponadto, jako oczywiste należy rozumieć pewne wymagania generalne stawiane wykonawcy, takie jak profesjonalizm (wykształcenie, specjalizacja, doświadczenie, uprawnienia itp.), etyka zawodowa (rzetelność, niegdyś utożsamiana z zawodem geodety), prawo ogólnie obowiązujące (zgodność z systemem prawa obowiązującym w kraju, konstytucją itd.).

Pewne wymagania będą wynikały z uwarunkowań zewnętrznych, takich jak kandydowanie i przyszłe członkostwo Polski w Unii Europejskiej oraz wynikające z potrzeb zaistnienia na rynku międzynarodowym stosowanie norm np. ISO, posiadanie certyfikatów, atestów, homologacji.

Przytoczone uwarunkowania i różnorodne wymagania stawiają przed firmą konieczność przyjęcia określonej polityki, która pozwoli egzystować oraz rozwijać działalność firmy. Polityka jakości określona przez kierownictwo firmy jest podstawowym krokiem w kierunku wprowadzenia systemu zapewniania jakości i uzyskania certyfikatu zgodności z normą ISO serii 9000.

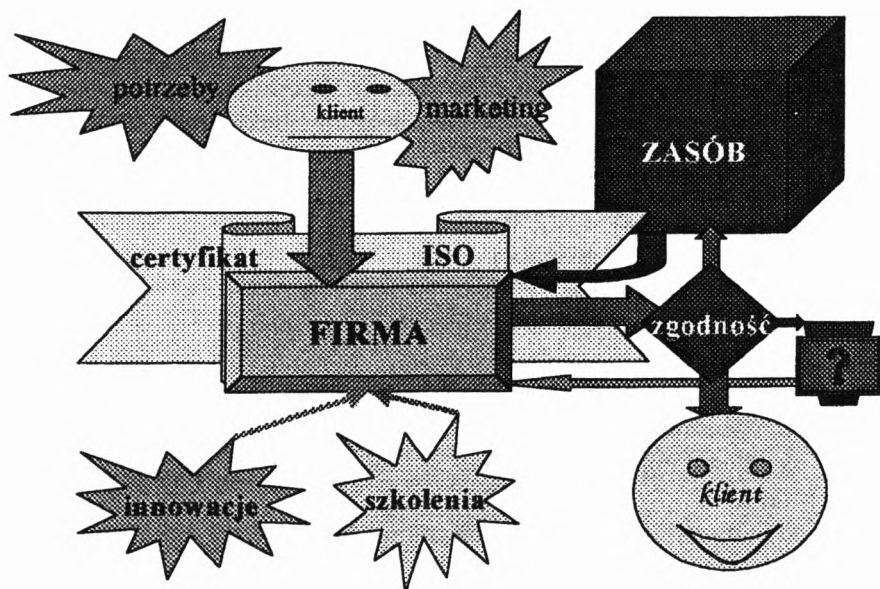
Najważniejszymi kryteriami pozwalającymi stwierdzić, że w firmie jest wprowadzony system zapewniania jakości są:

- realizowanie jest polityka jakości,
- istnienie dokumentacji polityki jakości, posiadanie „księgi jakości”,
- istnienie aktualnych, udokumentowanych procedur wykonywania pracy na każdym stanowisku pracy,
- przeszkolenie każdego pracownika w zakresie obowiązujących go procedur,
- określenie odpowiedzialności za funkcjonowanie każdego odcinka pracy,
- udokumentowanie wszystkich etapów pracy, co pozwala odtworzyć historię produktu lub etapu,
- ściśle określone postępowanie w przypadku wystąpienia niezgodności produktu na jakimkolwiek etapie.

2. Warunki wprowadzenia systemu zapewniania jakości

Jakie warunki początkowe muszą być spełnione w firmie aby mogła ona wprowadzić system zapewniania jakości? Najważniejsze z nich to:

- sformułowanie polityki jakości oraz poznanie norm jakości;
- opracowanie księgi jakości;
- opracowanie lub adaptowanie procedur dla wszystkich etapów prac;
- szkolenie wszystkich pracowników w zakresie:
 - polityki jakości, jej celu oraz strategii jej wprowadzania,
 - obowiązujących procedur, prowadzenia zapisów (w tym np. tzw. back up-ów, zabezpieczenia informacji),
 - postępowania w przypadku stwierdzenia niezgodności,
 - wiedzy zawodowej wymaganej na danym stanowisku,
 - ogólnie obowiązujących przepisów (prawo pracy, bhp, itp.);
- nadzór kierownictwa nad systemem zapewniania jakości.

Rys.1

Rysunek przedstawia w sposób schematyczny podstawowe uwarunkowania, w jakich funkcjonuje wykonawca, np. firma geodezyjno-kartograficzna, który wykonuje prace na zamówienie klienta, ukształtowane wskutek oddziaływania na tegoż klienta zachęt wynikających z działalności marketingowej, dążeń do zaspokajania własnych potrzeb itp. Firma korzysta z informacji i materiałów zgromadzonych w zasobie i wykonuje zamówienie, tak organizując proces, aby produkt był zgodny zarówno z wymaganiami klienta, jak i wymaganiami zasobu, i po stwierdzeniu tej zgodności produkt trafia do klienta ku jego zadowoleniu oraz do zasobu, który w ten sposób jest zasilany i aktualizowany. Produkt niezgodny z wymaganiami jest badany, a następnie jest niszczone, albo – jeśli niezgodność ma pewne określone cechy – podlega działaniom naprawczym. System zapewniania jakości potwierdzony certyfikatem ISO i funkcjonujący w firmie powoduje, że niezgodność występuje bardzo rzadko, a praktycznie nigdy wyrób

niezgodny z wymaganiami nie wychodzi poza firmę, co skutkuje pewnością przyjęcia dokumentacji do zasobu i zadowoleniem klienta. System zapewniania jakości funkcjonuje wówczas poprawnie, jeżeli wzrasta liczba zamówień oraz zyski wynikające z większego przerobu a malejących strat, gdyż zgodność wyrobów z wymaganiami zmniejsza zużycie materiałów, czasu i nakładów pracy w przeliczeniu na jednostkę wyrobu. Długofalowe, skuteczne funkcjonowanie systemu zapewniania jakości jest możliwe dzięki wprowadzaniu trafnych innowacji technologicznych i materiałowych oraz uaktualnianiu i pogłębianiu umiejętności i wiedzy pracowników.

3. Warunki formalne wdrożenia systemu zapewniania jakości

Aby ubiegać się o certyfikat wydany przez jednostkę do tego powołaną i stwierdzający, że w firmie został wdrożony i funkcjonuje poprawnie system zapewniania jakości, należy poczynić pewne kroki formalne, którymi są:

- stwierdzenie funkcjonowania systemu zapewniania jakości,
- zgłoszenie do jednostki certyfikującej gotowości do auditu w związku z ubieganiem się o certyfikat,
- uzyskanie pomyślnego wyniku auditu, zakończonego wnioskiem o przyznanie certyfikatu,
- uzyskanie certyfikatu firmy w zakresie systemu zapewniania jakości wraz z odpowiednim dokumentem,
- stały nadzór nad poprawnym funkcjonowaniem systemu jakości i pomyślne wyniki auditów bieżących (w tym wewnętrznych),
- stałe aktualizowanie księgi jakości, procedur i organizacji, dostosowane do nowych wymagań, technologii i przepisów ogólnych.

4. Obecny stan przygotowań do certyfikacji systemów zapewniania jakości w firmach geodezyjnych i kartograficznych

Doceniając wagę zagadnienia wdrażania systemów jakości w geodezji i kartografii, Główny Geodeta Kraju i GUGiK oraz Krajowy Związek Pracodawców Firm Geodezyjnych i Kartograficznych, zrzeszający wykonawców wielu firm z całej Polski, oraz Instytut Geodezji

i Kartografii, przy znaczącym współfinansowaniu przez Komitet Badań Naukowych, podjęły działania w zakresie opracowania optymalnych modeli systemów zapewniania jakości, uwzględniających specyfikę geodezji i kartografii oraz określenia warunków ich wdrażania. Celem tych prac jest utworzenie jednostki, upoważnionej do dokonywania certyfikacji systemów jakości w organizacjach (firmach, przedsiębiorstwach) zgodnie z normami jakości ISO.

W miarę postępu wymienionych działań pojawiają się uwarunkowania, którym należy sprostać, a mianowicie:

- weszła w życie nowa ustawa z dnia 28 kwietnia 2000 roku o systemie oceny zgodności, akredytacji oraz zmianie niektórych ustaw, z której wynika nowa organizacja placówek uprawnionych do prowadzenie badań i certyfikacji oraz akredytacji;
- w myśl tej ustawy tworzy się nowa placówka Polskie Centrum Akredytacji;
- ustawa wprowadza zasady notyfikacji, w myśl których jednostka certyfikująca posiadająca akredytację może być notyfikowana w drodze decyzji właściwego ministra;
- została opracowana i wprowadzona nowa norma jakości ISO 9001:2000 wnosząca pewne modyfikacje względem dotychczas funkcjonujących norm ISO 9001, 9002, 9003;
- trwają prace nad przygotowaniem nowych, zmodyfikowanych instrukcji geodezyjnych – standardów technicznych, które są lub będą w najbliższym czasie wprowadzone jako obowiązujące.

Wzrasta nacisk wykonawców domagających się umożliwienia im uzyskania certyfikatu jakości. Warto jednak zwrócić uwagę, że ustawowe wprowadzenie notyfikacji uwydatnia fakt, iż nie jest obojętne, od jakiej jednostki pochodzi certyfikat.

KONFERENCJE, NARADY, KONSULTACJE

Stanisław Dąbrowski
Ewa Wysocka

Seminarium wdrożeniowe PANEL-GI, O-3, O-4, Katowice 8–9 lutego 2001 roku

Stowarzyszenie Użytkowników Krajowego Systemu Informacji o Terenie „GISPOL” oraz Przedsiębiorstwo Produkcyjno Usługowe GEOBID Sp. z o.o. zorganizowały w dniach 8–9 lutego 2001 roku seminarium poświęcone prezentacji i dyskusji na temat realizacji międzynarodowego projektu PANEL-GI oraz na tematy związane z opracowaniem standardów technicznych prowadzenia państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego, a także kompletowania dokumentacji prac geodezyjnych i kartograficznych (opracowanie tych standardów obejmuje zakres dotychczasowych instrukcji O-3 i O-4 GUGiK i jest wykonywane przez zespół autorów z różnych instytucji).

Obrady odbywały się w auli Instytutu Fizyki Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach.

Po otwarciu seminarium, którego dokonał prezes GISPOL-u dr Edward Mecha, i omówieniu jego celów oraz zakresu tematyki obrad występowali zaproszeni goście, a wśród nich pani mgr inż. Grażyna Skołbania, dyrektor departamentu ds. państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego GUGiK. Pani dyrektor odczytała list Głównego Geodety Kraju do organizatorów i uczestników seminarium.

Referat wprowadzający (w języku angielskim z bieżącym przekładem przez tłumacza na język polski) wygłosił Giorgio Saio, koordynator projektu PANEL-GI z Włoch. Realizacja projektu PANEL-GI, czyli Ogólnoeuropejskiego Porozumienia na rzecz Informacji Geograficznej, przyczyniła się do powstania europejskiej sieci instytucji reprezentujących zarówno kraje Unii Europejskiej, jak i Europy Środkowej i Wschodniej, której celem jest aktywne uczestnictwo w działaniach zmierzających do utworzenia europejskiej infrastruktury informacji przestrzennej.

Wśród materiałów, jakie otrzymali uczestnicy seminarium, znalazło się „Kompendium Panel-GI – przewodnik po GIS”, stanowiące cenny podręcznik z dziedziny informacji geograficznej, systemów i zastosowań GIS. Zakres treści tego kompendium został omówiony w jednym z referatów (S. Suchowera) pierwszej sesji. Na tejże sesji „Wnioski wynikające z projektu ABDS (Administrative Boundaries Data Service)” omówiła dyrektor GEOBID-u, pani Weronika Borys. „Wstępny model koncepcyjny SIP w Polsce” przedstawiła w swoim referacie dr inż. Ewa Wysocka z IGiK, sekretarz naukowy projektu badawczego zamawianego „Koncepcja systemu informacji przestrzennej w Polsce”. Geodeta powiatowy w Pabianicach – pan R. Staniszewski – zreferował temat „Organizacja ODGiK (ośrodków dokumentacji geodezyjnej i kartograficznej) w dostosowaniu do modelu SIP w Polsce. Dyrektor Wojewódzkiego Ośrodka Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej w Katowicach, pan J. Zieliński oraz pani Katarzyna Puzia, specjalista ds. SIP w Urzędzie Marszałkowskim w Katowicach zaprezentowali „Śląski SIP”.

Sesja druga obrad seminarium poświęcona była standardom technicznym prowadzenia i przechowywania państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego oraz kompletowania dokumentacji. Na tej sesji głos zabierali członkowie zespołu autorskiego projektu Standardów Technicznych: W. Basta, W. Borys, T. Książek, E. Mecha, R. Staniszewski, M. Szczech, W. Tokarski, J. Zieliński. Na początku sesji wygłosił referat dr Stanisław Dąbrowski, który omówił systemy zapewniania jakości w wykonawstwie oraz zasobie geodezyjnym i kartograficznym. Następnie różne zagadnienia standardów omawiali inni, wymienieni wyżej członkowie zespołu autorskiego. Po dyskusji nad standardami, obejmującymi zakres instrukcji O-3 i O-4, podsumowania propozycji korekt projektu standardów dokonała pani W. Borys.

W następnym dniu obrad, na trzeciej sesji, miały miejsce wystąpienia specjalistów z firmy GEOBID, dotyczące funkcjonowania programów OŚRODEK (W. Borys i M. Szczech) oraz EWMAPA (K. Borys). Zaprezentowano również uproszczoną technologię zakładania katastru (Powiatowy Ośrodek Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej – Pabianice) oraz omówiono plan rozwoju Miejskiego ODGiK w celu stworzenia systemu zarządzania miastem (A. Bobras, geodeta powiatowy w Piotrkowie Trybunalskim). Przedstawione zagadnienia były przedmiotem dyskusji po tej sesji.

Na ostatniej sesji seminarium dyrektor departamentu ds. zasobu geodezyjnego i kartograficznego GUGiK, pani Grażyna Skołbania, zreferowała „Założenia nowego systemu opłat w kontekście działalności legislacyjnej”. Po czym nastąpiły pytania, odpowiedzi i dyskusja. Następnie pan R. Staniszewski omówił „Możliwości pozyskiwania środków i usprawnienia działalności ODGiK” i znowu potoczyła się dyskusja. Na zakończenie obrad podsumowania dokonała pani dyrektor Grażyna Skołbania.

Uczestnikami konferencji byli w przeważającej części geodeci powiatowi i przedstawiciele powiatowych ośrodków dokumentacji geodezyjnej i kartograficznej, przedstawiciele niektórych firm wykonujących opracowania i usługi geodezyjno-kartograficzne oraz Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii, Instytutu Geodezji i Kartografii, niektórych Ośrodków Wojewódzkich i Urzędów Marszałkowskich.

Wśród materiałów uczestnicy otrzymali także biuletyn informacyjny Stowarzyszenia Użytkowników Krajowego Systemu Informacji o Terenie „GISPOL”, wydawany pod redakcją pani Jadwigi Myczkowskiej.

KONFERENCJE, NARADY, KONSULTACJE

Wiesława Sujkowska

Udział IGiK w International Map Trade Association – IMTA oraz w V Międzynarodowych Targach Technologii Komunalnych, Budownictwa, Nieruchomości i Inwestycji Publicznych – Eurocity 2001

W dniach 16 i 17 lutego odbyło się w Krakowie spotkanie International Map Trade Association – IMTA. Konferencja i targi zgromadziły ponad 340 uczestników z 24 państw. Wśród 49 wystawców znalazło się 9 firm polskich, w tym Główny Urząd Geodezji i Kartografii, Polskie Przedsiębiorstwo Wydawnictw Kartograficznych i Instytut Geodezji i Kartografii.

Stoisko IGiK cieszyło się dużym zainteresowaniem. Prezentowaliśmy prace z zakresu teledetekcji satelitarnej i lotniczej oraz bazę danych dla całej Polski w skali 1:200 000 przygotowaną przez Zakład Kartografii. Stoisko nasze odwiedziła przedstawicielka francuskiej firmy GeoConcept, która zaprezentowała zintegrowany system do opracowywania map. Wielu zwiedzających interesowało się możliwością wykonania przez IGiK map satelitarnych i ortofotomap oraz zakupem elementów bazy danych (więcej o spotkaniu IMTA – zob. Geodeta nr 3, 2001).

W dniach 7–9 marca 2001 odbyły się w Pałacu Kultury i Nauki w Warszawie V Międzynarodowe Targi Technologii Komunalnych, Budownictwa, Nieruchomości i Inwestycji Publicznych – EURO CITY 2001. Instytut zorganizował na tych targach stoisko, w którym eksponował głównie „System geodezyjnego monitoringu przemieszczeń i deformacji ścian szczelinowych i obiektów w strefie wpływu głębokich wykopów” – opracowany przez grupę pod kierunkiem prof. W. Janusza (Zakład Geodezji). Ponadto przedstawialiśmy wiele opracowań na podstawie zdjęć satelitarnych i lotniczych, przydatnych w planowaniu przestrzennym.

PRZEGLĄD PRZEPISÓW PRAWNYCH

Andrzej Zgliński

**Wybrane przepisy ogłoszone w okresie
lipiec – grudzień 2000 r.**

Dziennik Ustaw – z 2000 r.

Nr 56, poz. 679 – Obwieszczenie Ministra Środowiska z dnia 27 czerwca 2000 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o lasach.

Tekst jednolity dotyczy ustawy z dnia 28 września 1991 r., zawierając wszelkie dotychczasowe zmiany tej ustawy.

Ustawa zawiera następujące rozdziały (wybór): 1. Przepisy ogólne. 2. Gospodarka leśna. 3. Lasy ochronne. 4. Plan urządzenia lasu. 5. Zasady udostępniania lasów. 6. Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe. 6a. Gospodarowanie mieniem Skarbu Państwa będącym w zarządzie Lasów Państwowych. 10. Zmiany w przepisach obowiązujących oraz przepisy przejściowe i końcowe.

Nr 56, poz. 675 – Rozporządzenie Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 5 lipca 2000 r. w sprawie ustalenia przebiegu dróg krajowych w Warszawie.

Rozporządzenie wymienia konkretne odcinki ulic w Warszawie należące do dróg krajowych.

Nr 59, poz. 687 – Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 25 lipca 2000 r. w sprawie nadania statutu Ministerstwu Rozwoju Regionalnego i Budownictwa.

W skład Ministerstwa wchodzi m.in. Departament Architektury, Budownictwa, Geodezji i Kartografii oraz Departament Zagospodarowania Przestrzennego i Mieszkalnictwa.

Nr 62, poz. 718 – Ustawa z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych.

Ustawa określa, jakiego rodzaju akty normatywne są ogłaszane w dziennikach urzędowych, tj. w Dzienniku Ustaw, Monitorze Polskim, Monitorze Polskim B, dziennikach urzędowych ministrów (urzędów centralnych), wojewódzkich dziennikach urzędowych oraz określa zasady i tryb ogłaszania tych aktów.

Dzień wydania oznaczony w dzienniku urzędowym jest dniem ogłoszenia aktów zamieszczonych w danym numerze.

Nr 65, poz. 776 – Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 20 lipca 2000 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie kosztów przeprowadzenia dowodu z opinii biegłych w postępowaniu sądowym.

Rozporządzenie zawiera nową taryfę wynagrodzenia za typowe czynności techniczne biegłych sądowych z zakresu geodezji i kartografii.

Nr 70, poz. 821 – Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 8 sierpnia 2000 r. w sprawie państwowego systemu odniesień przestrzennych.

Państwowy system odniesień przestrzennych, stosowany w pracach geodezyjnych i kartograficznych oraz w systemach informacji o terenie wykonywanych do celów gospodarczych tworzą:

- geodezyjny układ odniesienia „EUREF-89”, będący rozszerzeniem europejskiego układu odniesienia na obszar Polski i stosujący Geodezyjny System Odniesienia 1980,
- układ wysokości, wyznaczony dla mareografu w Kronsztadzie koło Sankt Petersburga,
- układ współrzędnych płaskich prostokątnych o symbolu „2000”, stosujący odwzorowanie kartograficzne Gaussa-Krügera, przy podziale kraju na cztery pasy południkowe o południkach osiowych 15°, 18°, 21°, 24° długości geograficznej wschodniej,
- układ współrzędnych płaskich prostokątnych o symbolu „1992” (dla map urzędowych o skali mapy 1:10 000 i mniejszej), stosujący odwzorowanie Gaussa-Krügera, o południku osiowym 19° długości geograficznej wschodniej.

Dotychczasowy układ współrzędnych płaskich prostokątnych o symbolu „1965” oraz lokalne układy współrzędnych mogą być stosowane do 31 grudnia 2009 r.

Nr 71, poz. 838 – Obwieszczenie Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 26 czerwca 2000 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o drogach publicznych.

Tekst jednolity dotyczy ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych, zawierając wszelkie dotychczasowe zmiany ustawy.

Drogami publicznymi są: drogi krajowe, drogi wojewódzkie, drogi powiatowe, drogi gminne. Drogi krajowe stanowią własność Skarbu Państwa. Pozostałe drogi publiczne stanowią własność odpowiednio właściwego samorządu województwa, powiatu lub gminy.

Nr 78, poz. 887 – Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 3 sierpnia 2000 r. w sprawie podstaw programowych kształcenia w zawodach: technik archiwista, technik budownictwa, technik geodeta, technik handlowiec, technik hutnik, technik instrumentów muzycznych, technik ochrony fizycznej osób i mienia, technik organizacji reklamy, technik technologii drewna, technik technologii odzieży, technik włókiennik i mechanik pojazdów samochodowych.

Rozporządzenie zawiera m.in. założenia programowo-organizacyjne kształcenia oraz podstawy programowe kształcenia w poszczególnych blokach – dla zawodu technik geodeta.

Nr 80, poz. 904 – Obwieszczenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 1 sierpnia 2000 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych.

Tekst jednolity dotyczy ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych, zawierając wszelkie dotychczasowe zmiany tej ustawy.

Ustawa określa m.in. przedmiot, podmiot i treść prawa autorskiego, czas trwania autorskich praw majątkowych i ochronę tych praw, przepisy szczególnie dotyczące programów komputerowych.

Nr 80, poz. 903 – Obwieszczenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 8 sierpnia 2000 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o własności lokali.

Tekst jednolity dotyczy ustawy z dnia 24 czerwca 1994 r. o własności lokali, zawierając wszelkie dotychczasowe zmiany tej ustawy.

Rozdziały ustawy: 1. Przepisy ogólne. 2. Ustanowienie własności lokalu. 3. Prawa i obowiązki właścicieli lokali. 4. Zarząd nieruchomością wspólną. 5. Zmiany w przepisach obowiązujących, przepisy przejściowe i końcowe.

Nr 86, poz. 960 – Ustawa z dnia 9 września 2000 r. o opłacie skarbowej.

Ustawa obowiązuje od 1 stycznia 2001 r. i zawiera zasady pobierania opłaty skarbowej oraz szczegółowy wykaz przedmiotów opłaty skarbowej, stawki i zwolnienia z opłaty.

Nie podlegają opłacie skarbowej m.in. podania i załączniki dotyczące spraw załatwianych na podstawie przepisów o gospodarce nieruchomościami, spraw z zakresu budownictwa mieszkaniowego, dotyczące scalania i zamiany gruntów, rozgraniczenia nieruchomości, ochrony gruntów rolnych i leśnych, mienia komunalnego i gminnego, uporządkowania własności gospodarstw rolnych.

Traci moc ustawa z dnia 31 stycznia 1989 r. o opłacie skarbowej (Dz. U. Nr 4, poz. 23 ze zm.) i przepisy wykonawcze do tej ustawy.

Nr 94, poz. 1037 – Ustawa z dnia 15 września 2000 r. Kodeks spółek handlowych.

Spółkami handlowymi są: spółka jawna, spółka partnerska, spółka komandytowa, spółka komandytowo-akcyjna, spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, spółka akcyjna.

Ustawa reguluje tworzenie, organizację, funkcjonowanie, rozwiązywanie, łączenie, podział i przekształcanie spółek handlowych.

Nr 98, poz. 1071 – Obwieszczenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 9 października 2000 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy – Kodeks postępowania administracyjnego.

Tekst jednolity dotyczy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego, zawierając wszelkie dotychczasowe zmiany tej ustawy.

Działy ustawy: I. Przepisy ogólne. II. Postępowanie. III. Przepisy szczególne w sprawach ubezpieczeń społecznych. IV. Udział prokuratora. V. Rozstrzyganie sporów o właściwość między organami administracji publicznej a sądami powszechnymi. VI. (skreślony). VII. Wydawanie zaświadczeń. VIII. Skargi i wnioski. IX. Opłaty i koszty postępowania. X. Przepisy końcowe.

Nr 100, poz. 1086 – Obwieszczenie Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa z dnia 24 października 2000 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy – Prawo geodezyjne i kartograficzne.

Tekst jednolity dotyczy ustawy z dnia 17 maja 1989 r. – Prawo geodezyjne i kartograficzne, zawierając wszelkie dotychczasowe zmiany tej ustawy, w tym aktualne nazewnictwo i zadania organów administracji publicznej.

Rozdziały ustawy: 1. Przepisy ogólne. 2. Służba Geodezyjna i Kartograficzna. 3. Prace geodezyjne i kartograficzne. 4. Ewidencja gruntów i budynków. 5. Inwentaryzacja i ewidencja sieci uzbrojenia terenu. 6. Rozgraniczanie nieruchomości. 7. Państwowy zasób geodezyjny i kartograficzny. 8. Uprawnienia zawodowe do wykonywania samodzielnych funkcji w dziedzinie geodezji i kartografii. 9. Przepisy karne. 10. Przepisy przejściowe i końcowe.

Nr 103, poz. 1100 – Ustawa z dnia 26 października 2000 r. o zmianie ustawy o jednostkach badawczo-rozwojowych.

Ustawa ustala m.in. zasady przekształcania, komercjalizacji i prywatyzacji jednostek badawczo-rozwojowych oraz zasady uzyskania statusu państwowego instytutu badawczego przez instytut naukowo-badawczy.

Nr 106, poz. 1126 – Obwieszczenie Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa z dnia 10 listopada 2000 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy – Prawo budowlane.

Tekst jednolity dotyczy ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane, zawierając wszelkie dotychczasowe zmiany tej ustawy.

Ustawa w szczególności ustala, że obiekty budowlane wymagające pozwolenia na budowę podlegają geodezyjnemu wyznaczeniu w terenie, a po ich wybudowaniu – geodezyjnej inwentaryzacji powykonawczej, obejmującej położenie ich na gruncie.

Nr 107, poz. 1139 – Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa z dnia 14 listopada 2000 r. w sprawie sposobu, trybu i szczegółowych warunków nadawania uprawnień zawodowych oraz działania komisji kwalifikacyjnej do spraw uprawnień zawodowych w dziedzinie geodezji i kartografii.

Rozporządzenie określa zasady postępowania kwalifikacyjnego, rodzaje składanych dokumentów, zasady odbywania egzaminu na uprawnienia zawodowe oraz ustala wzór świadectwa nadania uprawnień zawodowych.

Nr 115, poz. 1209 – Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa z dnia 14 listopada 2000 r. w sprawie wysokości opłat za czynności geodezyjne i kartograficzne oraz udzielanie informacji, a także za wykonywanie wyrysów i wypisów z operatu ewidencyjnego.

Rozporządzenie określa wysokość opłat za czynności związane z prowadzeniem państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego i uzgadnianiem usytuowania projektowanych sieci uzbrojenia terenu oraz związane z prowadzeniem krajowego systemu informacji o terenie, za udzielanie informacji i za wykonywanie wyrysów i wypisów z operatu ewidencji gruntów i budynków.

Nr 120, poz. 1268 – Ustawa z dnia 22 grudnia 2000 r. o zmianie niektórych upoważnień ustawowych do wydawania aktów normatywnych oraz o zmianie niektórych ustaw.

Wprowadzono m.in. do ustawy z dnia 17 maja 1989 r. – Prawo geodezyjne i kartograficzne (Dz. U. z 2000 r. Nr 100, poz. 1086) szereg zmian odnoszących się do upoważnień wynikających z ustawy do wydania przepisów wykonawczych, wskazując jednocześnie, jakie rodzaje spraw winny być w szczególności określone w tych przepisach wykonawczych.

